

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku K.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o rentę rodzinną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

**2. r. pr. S.L.G. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu
Okręgowego w W. 120 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy
prawnej udzielonej wnioskodawczynie w postępowaniu
kasacyjnym, przy czym kwotę tę należy podwyższyć o
obowiązującą stawkę podatku VAT.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 21 kwietnia 2016 r. oddalił apelację skarżącej wnioskodawczyni K.S. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 16 lipca 2015 r., którym oddalono jej odwołanie od decyzji pozwanego z 6 sierpnia 2014 r., odmawiającej jej prawa do renty rodzinnej.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zarzucono rażąco naruszenie art. 68 § 1 pkt 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach oraz art. 233 k.p.c.

Art. 68 § 1 pkt 3 nie wymaga, aby niezdolność do pracy oraz do samodzielnej egzystencji istniała nieprzerwanie w sposób ciągły przed ukończeniem przez uprawnionego 16 roku życia i istniała nieprzerwanie nadal do dnia ubiegania się o rentę rodzinną.

Zdaniem skarżącej jej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji istnieje od dzieciństwa. Potwierdzają to decyzje z 9 maja 1985 r. i z 8 października 1986 r., ustalające, że inwalidztwo istnieje od dzieciństwa. Sądy pominęły ten fakt. W wyroku lakonicznie odniesiono się do renty socjalnej z tytułu niemal tożsamej przesłanki wymaganej do renty rodzinnej, tj. całkowitej niezdolności do pracy, która nie była kontestowana przez organ rentowy w sprawie o rentę socjalną.

Bezzasadne było też oddalenie wniosku o powołanie biegłych z zakresu okulistyki, neurologii, kardiologii i gastrologii. Opinie te oddałyby obraz ogólnego stanu zdrowia wnioskodawczynie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) i dlatego nie został uwzględniony.

Skarżąca błędnie interpretuje art. 68 § 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach.

Warunkiem renty rodzinnej dla dziecka jest powstanie całkowitej niezdolności do pracy przed ukończeniem nauki w szkole.

Potwierdził to Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z 29 września 2006 r., II UZP 10/06, stwierdzając, iż dziecko, które stało się całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji po osiągnięciu wieku określonego w art. 68 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie nabywa prawa do renty rodzinnej na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 3 tej ustawy. W uzasadnieniu argumentowano między innymi, że renty rodzinnej nie uzasadnia mniejszy stopień niezdolności do pracy w tym okresie, bo ustawodawca nie przyznał prawa do renty rodzinnej dzieciom zmarłego, które przed osiągnięciem

wieku 16 lat lub przed ukończeniem szkoły stały się częściowo niezdolne do pracy, gdyż dzieci takie mogą korzystać co prawda z ograniczonych, lecz istniejących możliwości zarobkowych. Ta sama logika przemawia za wyłączeniem prawa do renty rodzinnej dzieci, które stały się całkowicie niezdolne do pracy, w tym także niezdolne do samodzielnej egzystencji, po osiągnięciu tego wieku i ukończeniu nauki, gdyż w stosunku do nich nie było przeszkód do podjęcia pracy lub innej działalności łączącej się z obowiązkiem ubezpieczenia.

Nie jest zatem trafna wykładnia art. 68 § 1 pkt 3 ustawy przedstawiana we wniosku.

Ponadto w ocenie zarzutu materialnego wiążą ustalenia stanu faktycznego, na których oparto zaskarżony wyrok, czyli że skarżąca nie była całkowicie niezdolna do pracy przed ukończeniem nauki w szkole. Ustalono, że skarżąca (urodzona w 1969 r.) szkołę ukończyła w 1988 r. III grupę inwalidów miała od 1989 r. a II grupę inwalidów w 1993 r. Od ok. 2000-2001 pojawiły się istotne problemy ze zdrowiem. Od 2003 r. ma ustalone prawo do renty socjalnej na stałe.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej nie podważa ustaleń stanu faktycznego. Podstawą taką nie jest art. 233 k.p.c. Przepis art. 233 § 1 k.p.c. bezpośrednio odnosi się do ustalenia faktów i oceny dowodów, dlatego w orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, że nie może stanowić podstawy dla zarzutu procesowego skargi kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Jeżeli ograniczenie dotyczy podstawy kasacyjnej, to odnosi się również do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu a późniejszym rozpoznaniem skargi kasacyjnej z ograniczeniem wynikającym z art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., czyli ze związania ustalonym stanem faktycznym na którym oparto zaskarżony wyrok.

W skardze i we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania nie zarzuca się naruszenia innego przepisu prawa procesowego. Przykładowo nie zarzuca się naruszenia art. 217 § 3 k.p.c. poprzez brak dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności. Wskazuje się na to, gdyż wniosek kończy ogólny zarzut o niepowołaniu biegłych. Należałoby prócz tego wykazać, że naruszenie przepisu postępowania miało wpływ na wynik sprawy. Tak ocenia się naruszenie procesowe na poziomie podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), a więc tym bardziej w

odniesieniu do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wszak chodzi o wykazanie aż oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. O wyniku sprawy decyduje prawo materialne. W tym zakresie, prócz ocenionego wyżej zarzutu naruszenia art. 68 § 1 pkt 3 ustawy, nie zarzuca się naruszenia innego przepisu prawa materialnego, przykładowo dotyczącego stopnia niezdolności do pracy. Innymi słowy brak jest podstaw do stwierdzenia, że ustalenia faktyczne są nieprawidłowe lub niewystarczające do zastosowania prawa materialnego. Ocena ta obejmuje również wskazywane we wniosku decyzje z 9 maja 1985 r. i z 8 października 1986 r. Granicę ustaleń stanu faktycznego stanowi dwuinstancyjne postępowanie przed Sądem powszechnym.

Innym świadczeniem jest prawo do renty socjalnej, którą przyznano skarżącej. Wówczas w okresie szkolnym nie musi wystąpić aż całkowita niezdolność do pracy. Wykracza to ponad potrzebę argumentacji, gdyż renta socjalna oparta jest na innej regulacji i nie była przedmiotem sprawy.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 4, § 15 ust. 2 i § 16 ust. 4 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

as